

MERKVR YVSZ POLSKI ORDYNARYINY.

Od dnia 23. do 30. MARCA. 1661.

Z Madrydu 22. January. 1661.

Wszedł Mandat surowy do Woysk wesz-
Wioszech zostawiających/ aby nie od-
wlożnie wsiadali/ a morzem sam sie
puszcili. Umnieyszy sie bowiem po-
troffe Regimenty Cudzoziemskie/ dla
gestych chorob/ z odmiany powietrza
y pokarmu pochodzących. Nie wy-
godą w prawdzie wielką/ iednak tak
kleyze natury nieprzyiaciel/ zarowno
nami bedzie iey podlegat.

Chciałby Dworzá dwa Miesiaca robote Woienne zają-
ć/ na co Armate Łáże w Seulliey spiesno gotowac: iuz jest
tam ze 40. sztuk spizowych dział wlozonych/ y ze wshytkim opa-
trzonych/ y gotowych.

Flota zátym/ we 22. okrętach roznemi towarami natádo-
wanych/ 22. tegoż Miesiaca ku Indyey zeglowała; zkad spo-
dziewamy sie wkrótce dwóch okrętó wielkich/ ktore/ puszcivszy
sie z nowey Hispániey/ iuz do Hawany przyptynely.

Z Lisbony 1. February, 1661.

Nie bez tego/ zeby ta wojná nasza z Hispaniami nie miała byc
dluga y uporna. Co wpatruiac zdaleka Dworz tuteczny/
zbiera bez przestanku ludzi/ a naybardziej o takich sie stara/
coby byli abo tuteczni/ abo tutecznemu niebu przywykli: Wni-
ruie szpitale dla żołnierzow/ y szpitlerze z ywnością wselatá

napełnia. Chcąc się też dowiedzieć w jakim postanowieniu y gotowości jest nieprzyjaciel/ wyprawił 6. okrętów w południową stronę ku górze Namorskiej/ s. Wicentego nazwanej/ aby od nich miał relacyę/ co za siły na morzu są Hiszpańskie/ a gdzie jest podobienstwo żeby ich chcieli obrocić.

Pisał Comes de Schomberg oznajmując/ że odprawił Lustracyę wszytkich Miast y Fortec pograniężnych; a że nalazł porządek y dostatek wielki do obrony wszędzie.

Z Kopenhagen 10. Februarii, 1661.

Siedm z Regimentów abdanowanych pozwolone są Cesarzowi na wojnę Turecką.

Rzady tuteżne y postanowione Rady (choć do tey odmiany nie wszyscy się zycliwie stosują) co dzień to większe pomnożenie biorą. Już wszytkie Rady (okrom dwuch do ktorych ieśćże subiecta nie są przybrane) należyte swe funkcye odprawiają: a Dwor/ z przeszłych niebezpieężnych przypadków przestrzeżony/ o tym serio myśli/ iakoby za czasu pokoju/ gruntownym iakim pieniężnym funduszem na wojnę opatrzył się.

Stara się też o wynalezienie między Słachta tak wiele gruntów dziedzicznych w Skanieny/ coby mogły bydz Komorze Szwedzkiej puszczone w nagrodę Insuly de Bornholm, ktora/ wedle opiewania Arvykulow zgody nie dawno zawarthey/ ma się za wyżej rzeżona nagroda przy nas zostac; ktorey nagrody Summa/ 8500. beżek zlotą wynosić ma. Trudności w tym żadney nie będzie/ bo każdy będzie się chciał wyprzedac ze Skanieny y nie bydz poddanym cudzego Pana: iako już iedę tylko Senator majątności tam leżące puszcza za 3500. beżek.

Z Stokolmu 13. Februarii, 1661.

Wiel Bielkie jutro abo po jutrze nadalę pusć się ztad do Pomorskiej/ a z tamtad z Kollega do Polli.

Gotują się w Cerkuzie nowe okręty/ y nowe działá leia: ztad domysławamy się że flota gdzie w Krotce poydzie/ a będąc nie do Wesery/ to jest/ gdzie ta rzeka w Morze Niemieckie wpada/ a ztamtad do Bremy/ bo Marynarzowz pilnością

zbieraia. Tocy iuż y zgodá z Moskwa predko musiata doysc.

Z Paryżá 18. Februarii, 1661.

Krol y Krolowa z prowadzili sie do Wincennes do Kardynata Mazaryniego/ ktory tam niebezpiecznie chory leży. Dano mu po dwa razy winá Antimoniowym proskiem przyprawionego/ po ktorym pozał sie lepiej miec/ y podpisat sie na Intercyze Malženstwa miedzy Madámoisella Maria de Manciny iego Siestrzennica/ a Rzymskim Xiążęciem Colonna Roniuszym Korony Neapolitánskiej. Wieśc też jest ze testament vczynil/ czyli wola swoje ostatnia vstnie Komus deklarowat/ o ktorey powiedaia iakby miata bydz taka: 1. Zostawnie Krolowi wszytkie dobra swoje/ Patáce/ Biblioteke/ Zlota/ srebra/ obicia/ galanterye ic. okrom Xięstwa de Newers y du Mayne we Francyey/ & Comitatum de Ferretto w Alsatiey/ 2. Prosi Krola á zeby Xiążęcia de Manciny Siestrzencá swego przy possessiey wyzey rzeżonych Xięstw y Comitatus zachowac y bronicraczył. 3. Siestrzence/ ktore w Pánienstím stanie zostawaia/ wydać za maz/ y tak zameżnym iak tym Pánnom/ po 4. Kroć sto tysiecy talerow kazal dac. 4. Kleynoty zostawnie Krolowó/ z ta prosba/ aby nie mogly bydz alienowane ani przedane/ ale zeby do Korony incorporowane zostawaty.

Zatym Krolowa Angielska z Krolewna wysiadata na lad w Roanie; a zamtad do Pontoise iachali/ gdzie odpozywac sobie beda kilka dni. Beda tam witane od Xiążęcia de Andziu, a potym od Krola samego przyiete v Sen Denisa.

Postowie Holenderscy/ dla choroby Kardynalstiey/ nie wiele dotad sprawili. Wnasa Dwor do nich wielkie instancye o przywrocenie dobr odietych z dawná Kawalerom Máltánskim/ pokazuiac im/ ze nie tylko sprawiedliwosc to po nich wyciaga/ ale y wdziecznosc sama; gdyz ciż Kawalerowie strzega (ile im mozna) morza od Turkow/ z wielka ich handlow y kupcow wygoda/ tudziez y ich okrety/ choc sa rozney Religiey/ przecie w Kawalerskich Portach zawsze przyieci bywiaia

Marcheze Villa Poset Sabaudsti nie moze ieszcze dopiac

tego co pretenduje z strony iego przywiecia.

Z Marsylii 19. February, 1661.

Królestwo y Commercium tu v nas/ dla szkod wielkich ná morzu podietych od rozbojnikow z Barbaryey/ ożywiście o słabieia y wpađacia/ tak/ że miasto tuteżne obráto z posrodká siebie Deputatow/ y wypráwiło ich do Dworu/ z prośba/ aby chciat iáť náyprzedzey sposob do zabiezenia temu serió przed sie wziáć.

Z Hagi 23. February, 1661.

Przez nie dlugi czas wzeli nam Portugálczykwie okolo 18 okretow roznych zegluiaacych ku Zachodowi. Wzglebem tego armie sie tu okretow ze 30. ktore przeciwko nim máia bydz wyprawione. Stáneta iednak conclusia/ wziáć przed sie traktaty z nimi/ poniewasz teraz nádzieia iest ze z dobrymi kondycyami pokoy zawarty bydz moze.

Abdankowano tu 26. choragwi cudzoziemskiego woyska/ to iest 9. Francuskiego/ 11. Angielskiego/ y 6. Szotskiego; á ná to mieysce Niemcow/ Niderlandow y Wallonow záciagaia.

Z Londynu 25. February, 1661.

Posel Portugalski proponuje Krolowi Lige y Matzenstwo á za to imieniem Pana swego obiecuie 10 millionow gotowizny/ á 7. millionow ná Raty: tudziez obiecuie puścić mu pewne Miasta w Indyey wschodniej/ y osma czesc Indyey Zachodniej.

Posel Hispanski miewa czeste audyencye/ y wselati kázmien wzrusza/ przestadzaiac zeby to Matzenstwo nie dosto/ za ktorym widzi ze Liga idzie y positki przeciwko swem Panu/ Stosuje sie przeto do Postow Holenderstich y podpiera spráwy ich; ktorzy vsilnie sie o to staraia/ á zeby Krol obrociť myśli swoje do młodsey Kiezny de Oranges; podawaiac miedzy infemi kondycyami y te: Ze Stany Generalne Holenderstie obiecuia wselatim sposobem wlozyc sie w to v Kompaniey Indyey wschodniej/ y przywieść iá do tego chca/ zeby zá pe-

wne pretensie/ ktore Anglia do niey ma/ znaczna dali Krolowi rekompense. Pochodzi takowa pretensia od (ktore Anglia sobie ktadzie od Holenderskich Kupcow w Indiey pomienioney/ szacuiac ie na kilkanascie millionow.

Reassumowany jest z ordynaciey Krolewskiej po wshytkiej Anglii/ Post dawny/ ktory pod czas naszych wnetrznych wojen posesedł byl w zapomnienie; y nie bedzie sie godzilo pewnych dni co tydzien/ tylko poslnych potraw zazywac.

Wyszedł Mandat do Dunkierku/ aby nikogo nie wpuszczano/ ani wypuszczano z Miasta bez Passportu.

Czlowiek iakis nieznaiony/ wdawszy sie za Kiazęcia Polskiego/ vprosil sobie v Krola prowizyey czterdziestu IACOBUS na miesiac (vczyni to z piec set złotych Polskich) do tego para koni y Karetą zawsze byla gotowa na iego potrzebe; ale nie dlugo to trwalo/ bo sam postrzegszy ze Polacy ktorzy tu sa/ nie przyznawali sie do niego/ y karania sie boiac kiedyby sie stuka iego wyiawita/ wolal wczesnie vchodzic y sryc sie.

Z Medyolanu 2. Martii, 1661.

Wysta ktore tu zostawiaia/ gotuia sie w droge do Hiszpanii. Wsiadac beda pod Finale. gdzie okrety na to czekaią. Za tym czesc Officyerow tam posta/ ztym przedsiwzieciem zeby wshytkie okazye do zwloki wczesnie zprzatneli/ aby iak predko tam choragwie stana/ zaraz wsiadac mogli.

Z Hamburku 4. Marty, 1661.

Krolowa Krystyna wrocila sie z Kolmaru do Nordkopingu/ gdzie kaze w zamku ponaprawiac y obiiac pewne pokocie: Odprawita przed wyiazdem z Kolmaru kilka slug Katholikow; a do tych co tu na nie czekaią kazala pisac/ aby iedni do niey przyiechali/ a drudzy do Wloch sie przenieśli.

Dzis trzeci dzien iechal tu przez Miasto Generał Wirtzku Bremie do Generala Konigsmarka/ ktory blokade gotuia okoto teegoż Miasta.

W Pomorskiej ziemi od kilka czasow pokazuia sie po lasach y po wsiach/ osobliwie w stodolach/ strachy czeste yrozne

miedzy infemi widnia tãmeżni obywãtele podczãs woyska wielkie iãkby byty w ciãgnienu/ z Armata/ y z Taborami wielkimi.

Bieg Odery rzeki około Stetinu tak długo y tak potężnie od wiatrow przeciwnych był zatrzymany/ że wody tak wysoko się wyniosły/ iako od Roku 1625. nigdy tak wysoko nie były: Bãwardy woda opłynęły: most był pod wodã/ grobla wtãż; ktora nie w iednym mieyscu rysowãc sie pãczeta.

Z Rzymu 5. Marty, 1661.

W Szrode przestã Wstãpnã Kãzat Ociec s. publikowãc **I**VBILEVSZ wielki/ na Kstat tãgo/ ktory co 25. lat w Rzymie odprawuie sie; Chrzeszczãnstwo zapraszãiac/ aby przez modlitwy y vsprawiedliwienie sie Nãwyzszemu/ odtãmowali bieg Jego dobrotliwosci y miłosierdzia/ coby w nich zãtopione zostãc mogty niebespieczestwã wszelkie ktore nad sobã wisãce widzimy.

Z Kolnã 7. Marty, 1661.

Tãkraty miedzy Biskupem a Miãstem Munsterem lub byty dosty/ Pospolstwo niechãciãto ich ratyfikowãc. Wtozyl sie tedy w to Kurfist Brandeburski/ ktoremu obie strony zdaty umiãrkowanie pewnych Artykulow.

Z Wenecyey 12. Marty, 1661.

Zã niedlugo puści sie Herman wielki do Kãndiey z pieniazdzmi/ z municyãmi/ yprowiantem: ma w instrukciey/ fortece iãk napilniey opãtrzyç/ a chtopstwu temu ktore na Turki powstãto y potężnie sie im broni/ sercã dodãc y wszelkã asystencyã/ aby nieprzyaciãtel zostãt po miãstãch zcisziony/ a nãszym woyskom polã wolne zostãwãty.

Ze Gdanskã 16. Marty, 1661.

Z Rewlu iest wiadomosc ze Koronã Szwedzka serio myslã o pokoj z Moskã.

Posel Cesarzski ktory do Carã iedzie/ zachorzał tu przyiechawszy; ale ozdrowiawszy/ chce do Stolicy na Kurlãndyã

Z Wiedniá 21. Marty. 1661.

Jeſt Węgierſki PALATINVS, wezwány do Dworu z okazyey propoſiticy od Poſtow Siedmigrodſkich wczynioney/ y dano mu to wſytko ná deliberacya do naprzednieiſzych Paſnow Węgierſkich; a má z tego relacya wczynić.

Gromádne zatym Woýſká zewſad zaciągá i Turcy/ y po gránicách do Koła wſzedzie ich petno. A choć bez przeſtania dekláruiá ſie/ że niechcá Pakt łamać; przecie Univerſały wydaia do Komitatow aby Kontrybucye dawali, y żeby nie doſtawáto ad formalem hoſtilitatem, Cetiellhit teſz oblegli. Niechcąc tedy Dwor/ aby rzeczy Węgierſkie zbytecznym dowierzaniem/ do ſwántku przychodzić miały/ zlecił Comando Komefowi Montecuccolemu, przydawſzy do niego Barona de Suze, za Generałá Artilleriey: Woýſká ad ſuperiorem Hungariam máia bydz iáť náipredzey zewſad zu iedzione: a tym czasem tamte Kraie żywnoſćia wſelaká dla ſubiſtencyey woýſká opatrowane bydz máia.

Z Preſzowá 22. Marty, 1661.

Około Solnoka ieſt 8. tyſiecy Turkow gotowych: około Temeswaru teſz tak wiele/ ktorzy do Siedmigrodſkiej ziemi iſć máia. Cetiellhit ieſt w obleżeniu/ y ieſt pod nim ze 20. tyſiecy ludá/ krom chłopow rebellizantow.

Wezyr wielki do Kemeny- Januſá piſe ná ten ſens: Ponieważ piſateſ do Ali- Baſe/ zeſ nie wſedł do Siedmigrodſkiej ziemi iáťo nieprzyiaciel/ ale iáťo Ceſarſki ſługa/ y chceſ bydz poſluſnym; tak tedy ſiedz w pokoiu/ y taſki Ceſarſkiej ſułay y ſpodziemáy ſie iey: a poſli cztowieka madrego do iaſney Porty/ przytym pieniądze gotuy. Z Ali- Baſa miey ſwe korreſpondencye/ bo to dobry twoy y zyczliwy przyiaciel a bądź ze wſytká potega gotowym ná roſkazanie od Porty.

Z Warszawy 23. Marty, 1661.

J. M. K. Biſkup Wilenſki dni ſwoie ſkonczył; Dał Krol

Jeg Mśc po nim Biskupstwo J. M. X. Biskupowi Żmud-
skiemu/ a Żmudzie ięszce nie iest deklarowane.

Grodno przez Kapitulacya sie poddalo. Takze Homel/
znaczná forteca na granicach Litewskich z Ukrayna/ dobro-
wolnie zdatá sie na imie Krolá J. M. Starodub/ miasto w
Kiestwie Siewierskim od Moskwy pograniczne/ toz wczynil/
snadzze o protekcye Moskiewskiej ma to sobie obiecua.

Z Krakowa 30. Marty, 1661.

Strony rzeczy Wołoskich drugie listy oznaymia/ ze
Konstanty Hospodar Wołoski wygnany z Multan/ z po-
moca Kozakow swawolnych PodDniestrskich tey zimy zesley
wyrugowawszy Lupulowego Syna/ osiadl na Hospodarstwie.
Turcy przygotowawszy sie nastapili na niego/ znieśli mu
woystko/ tak/ ze sam ledwie za granice vsedl/ gdzie go Basá
Sylistrzycki gonic chce. 20ze kupa swawolna tych podDnie-
strskich Kozakow teraz powracac sie bedzie/ przeto czynosć
naszych wodzow przy Hetmanie Zaporowskim zostawiaacych/
starali sie o to/ zeby zaraz rozestane byly Uniwersaty tegoz
Hetmana do Putkownikow/ z czyich Putkow powychodzili/
iako to do Bracławskiego/ Humanckiego/ y Podolskiego
aby nigdzie do kup sie nie gromadzac/ do domow swoich po-
roschodzili sie/ y pod surowym karaniem inaczey nie czynili

Tego Woiewodstwa Seymik wziat swoy poczatek w
poniedziatki przesly/ w ktory dzien obrano zgodnie J. M.
P. Jordana Podkomorzego Generalnego Krakowskiego/
Marsalkiem. Ryżerskiego Kola.

PRZESTROGA.

Warowano iest przywileiem K. I. M. aby zaden nie wazył
sie tych Merkuryszow przedrukowac, ani przedrukowa-
nych przedawac, pod wina w przywileiu opisana.

W KRAKOWIE. PrzeszIANA ALEXANDRA,
GORCZYNA. Dnia 30. Marca. A. 1661. Cum priuil: S. R. M.